

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. lapkričio 28 d.
(OR. en)

14653/19

ENT 265
MI 826

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2019 m. lapkričio 28 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13814/19 ENT 246 MI 772 + COR 1

Dalykas: Žiedinė ekonomika statybos sektoriuje
– Tarybos išvados (priimtose 2019 m. lapkričio 28 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl žiedinės ekonomikos statybų sektoriuje, kurias 2019 m. lapkričio 28 d. įvykusiame posėdyje priėmė Taryba (konkurencingumas).

Žiedinė ekonomika statybos sektoriuje

Tarybos išvados -

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA:

Tarybos išvadas

– „Didesnis žiediškumas. Perėjimas prie tvarios visuomenės“¹

1. PAŽYMI, kad pusė Žemės žaliavų naudojama statybai², kad 40 % galutinės energijos suvartojama pastatų naudojimo laiku³, kad statybos produktų anglies pėdsakas sudaro 10–20 % bendro ES pastatų anglies pėdsako⁴ ir kad statybos bei griovimo atliekos sudaro trečdalį Sąjungoje susidarančių atliekų⁵, ir PRIPAŽĮSTA, kad vis didėja įkūnytosios energijos dalis, kiek tai susiję su energijos poreikio mažinimu pastatų naudojimo laiku;
2. PRIPAŽĮSTA, kad esama didžiulių galimybių užtikrinti efektyvesnį išteklių naudojimą ir didesnę žiediškumą gaminant statybos medžiagas ir produktus, juos naudojant ir tvarkant pasibaigus gyvavimo ciklui;
3. PABRĖŽIA, kad vadovaujantis Paryžiaus susitarimu⁶ būtina pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ir labiau žiedinės ekonomikos gaunant ir gaminant statybos produktus ir juos tvariai naudojant statybos darbuose;

¹ Tarybos dok. 12791/19.

² Herczeg, McKinnon, Milios, *et al.* (2014 m.). *Resource efficiency in the building sector*. Galutinė ataskaita Aplinkos GD.

³ Cao, Dai & Liu (2016 m.). „Building energy-consumption status worldwide and the state-of-the-art technologies for zero-energy buildings during the past decade“, *Energy and Buildings* 128: 198–213.

⁴ *Material Economics*, 2018 „Circular Economy – A Powerful Force for Climate Mitigation“.

⁵ Eurostatas (2019 m.). *Atliekų statistika*. Pateikiama adresu:

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_statistics/lt.

⁶ 2016 m. pasirašytas susitarimas pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC), kuriame nagrinėjami išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, prisitaikymo prie klimato kaitos ir finansavimo klausimai. Pateikiamas internete: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

4. PAŽYMI, kad esami pastatai ir infrastruktūra yra medžiagų atsargos, kurios turėtų būti panaudojamos;
5. ATKREIPIA DĖMESĮ Į TAI, kad pastatai yra didžiausi energijos vartotojai Europoje, kad vykdant statybas sunaudojama labai daug medžiagų ir šis procesas pasižymi dideliu taršos anglies dioksidu intensyvumu, o esamų pastatų ir infrastruktūros techninei priežiūrai ir renovacijai, taip pat naujai žiedinei statybai gali tekti svarbus vaidmuo siekiant pereiti prie neutralaus poveikio klimatui žaliosios ekonomikos;
6. PRIPAŽĮSTA galimybes, kurių žiedinė ekonomika gali suteikti darbo vietų kūrimui ir visai ES ekonomikai. Vykdant tolesnį perėjimą prie žiedinės ekonomikos galima per kitus du dešimtmečius sukurti iki 60 milijonų naujų darbo vietų visame pasaulyje⁷. Numatoma, kad Europos Sąjungoje statybos sektorius gaus daugiausia naudos – iki 2030 m. galbūt bus sukurta 6,5 milijono papildomų naujų darbo vietų⁸;
7. PABRĖŽIA, kad svarbu skatinti ir finansuoti mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų veiksmus, taip pat skatinti mokslinių tyrimų rezultatų komercializaciją, kad būtų kuriami tvaresni statybos produktai ir medžiagos (įskaitant perdirbtąsias medžiagas), kuriais, pavyzdžiui, būtų mažinamas pastatų gyvavimo ciklo poveikis, didinama pastatų kelių gyvavimo ciklų galimybė, didinamas energijos vartojimo efektyvumas, mažinamas išmetamas CO₂ kiekis arba sugeriamas CO₂;
8. PRIMYGTINAI RAGINA Komisiją atliekant Statybos produktų reglamento (ES) Nr. 305/2011 (SPR) peržiūrą sudaryti palankesnes sąlygas statybos produktų žiediskumui ir dėti visas pastangas, kad į (suderintas) technines specifikacijas būtų įtrauktos atitinkamos būtinos esminės charakteristikos, siekiant užtikrinti, kad tokie produktai atitiktų visus taikytinus SPR reikalavimus;

⁷ International Labour Organization, „A just transition to a sustainable future - Next steps for Europe“, ILO-Brussels, Briuselis, 2017 m.

⁸ G. Montt, J. Capaldo, M. Esposito, M. Harsdorff, N. Maitre ir D. Samaan, „Employment and the role of workers and employers in a green economy“, *Greening with Jobs - World Employment and Social Outlook 2018*, 2018 m.

9. AKCENTUOJA žiedinei ekonomikai svarbiausius 7-o esminio statinių reikalavimo (ESR) aspektus ir tai, kad 7-ame ESR būtina atsižvelgti į aplinkosauginei gaminio deklaracijai skirtų techninių specifikacijų specifiką, ir RAGINA Komisiją kartu su valstybėmis narėmis apsvarstyti jau galiojančius standartus, visų pirma EN 15804 ir EN 15978, kad būtų sudarytos sąlygos naudoti pastatų aplinkosauginio veiksmingumo vertinime deklaruotus duomenis;
10. PABRĖŽIA, kad svarbu sudaryti sąlygas teikti veiksmingumo informaciją apie charakteristikas, susijusias su SPR I priede išdėstytu 3-iu ESR (higiena, sveikata ir aplinka) ir 7-u ESR (tvarus gamtos išteklių naudojimas), taip pat apie statybos produktus, kuriems taikomi darnieji produktų standartai, kuriuose tokios charakteristikos nėra nustatytos;
11. PABRĖŽIA savanorišką pakartotinio statybos produktų naudojimo pobūdį;
12. PABRĖŽIA, kad statybos produkto sveikatos ir saugos aspektus svarbu užtikrinti ir tais atvejais, kai jis yra pakartotinai panaudojamas arba gaminamas iš perdirbtų medžiagų; ypač atsižvelgiant į perdirbtos arba pakartotinai panaudotos medžiagos galimo užteršimo atvejus, sumažėjusį tvarumą bei sutrumpėjusį patvarumą ir galimybę neleisti perdirbti kai kurių medžiagų, skirtų tam tikriems su higiena ir aplinka susijusiems naudojimo atvejams;
13. PABRĖŽIA, kad reikia didinti informuotumą imantis veiksmų, kuriais būtų stiprinamas plačiosios visuomenės pasitikėjimas iš perdirbtų medžiagų pagamintų statybos produktų ir pakartotinai naudojamų statybos produktų sauga ir kokybe, ir veiksmų, susijusių su galimu šių produktų naudojimu;
14. PRIPAŽIŠTA, kad vien atliekant galimą SPR peržiūrą gali būti atsižvelgta ne į visus su statybos produktų ir jų sudėtyje esančių medžiagų pakartotiniu naudojimu ir perdirbimu susijusius aspektus, ir PRAŠO Komisijos kartu su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais parengti politiką dėl statybos produktų ir medžiagų pakartotinio naudojimo ir perdirbimo, remiantis gyvavimo ciklo vertinimu, ir į ją įtraukti tvarumo tikslus ir uždavinius;

15. PABRĖŽIA, kad svarbu į statybos sritį, kai įmanoma, įtraukti žiediško principus, gyvavimo ciklo principus ir modulines konstrukcijas toliau plėtojant ir valstybes nares skatinant naudoti tokias priemones, kaip statybos darbų lygis (-iai)⁹, jiems taikomi žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijai¹⁰ bei ES statybos ir griovimo atliekų tvarkymo protokolas¹¹, ir parengti gaires dėl atliekų audito prieš padedant pastatų griovimo ir renovacijos darbus;
16. RAGINA Komisiją kartu su valstybėmis narėmis išnagrinėti galimybę imtis šių priemonių:
- a) išsiaiškinti SPR ir kitų ES teisės aktų, pavyzdžiui, Atliekų pagrindų direktyvos (2008/98/EB¹²), įskaitant atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus, sąsajas, susijusias su pakartotinai panaudojiniais statybos produktais ir medžiagomis, gautais iš statybos atliekų,
 - b) išsiaiškinti ES produktus reglamentuojančių teisės aktų, pavyzdžiui, Ekologinio projektavimo direktyvos (2009/125/EB¹³) ir Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamento (Reglamento (ES 2017/1369¹⁴) ir SPR sąsajas, susijusias su deklaracijoms keliamais reikalavimais,
 - c) išsiaiškinti ES aplinkosaugos teisės aktų, pavyzdžiui, Geriamojo vandens direktyvos (98/83/EB¹⁵) ir SPR sąsajas siekiant užkirsti kelią galimiems nuostatų prieštaravimams ir įgyvendinimo problemoms,

⁹ Europos Komisijos savanoriško ataskaitų apie pastatų tvarumą teikimo sistema. Daugiau informacijos: <https://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>.

¹⁰ Europos Komisijos kriterijai, taikomi biurų pastatų projektavimo, statybos ir valdymo žaliems viešiesiems pirkimams. Pateikiama internete: https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm.

¹¹ Europos Komisijos pasiūlymas dėl neprivalomų garių pramanei. Pateikiamas internete: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en.

¹² Su paskutiniais pakeitimais.

¹³ Su paskutiniais pakeitimais.

¹⁴ Su paskutiniais pakeitimais.

¹⁵ Su paskutiniais pakeitimais.

- d) išsiaiškinti, kaip būtų galima geriau išplėtoti cheminių medžiagų teisės aktų, pavyzdžiui, REACH (Reglamento (EB) Nr. 1907/2006¹⁶) ir SPR sąsajas,
- e) viena vertus, SPR ir atitinkamuose standartuose nuosekliau vartoti esamas su terminais „pakartotinis naudojimas“ bei „perdirbimas“ susijusias apibrėžtis ir terminus, kita vertus, vartoti atliekų teisės aktuose nustatytas su terminu „panaudojimas“ susijusias apibrėžtis ir terminus,
- f) išnagrinėti galimybes sudaryti palankesnes sąlygas aukštos kokybės medžiagų, pagamintų vykdant pakartotinio panaudojimo (tam teikiant pirmenybę), tada perdirbimo procesą, rinkai,
- g) išnagrinėti galimybes sudaryti palankesnes sąlygas plačiau naudoti modulinis struktūrinius elementus ir modulinis statybos produktus,
- h) sudaryti sąlygas sukurti ir finansuoti tokias sistemas, kaip skaitmeninės perdirbtų ir pakartotinai panaudotų produktų teikimo rinkai platformos,
- i) naudoti skaitmeninimą kaip vieną iš priemonių žiedinės ekonomikos principų diegimui statybos srityje palengvinti,
- j) kai aktualu, sudaryti sąlygas skatinti statybos produktų gyvavimo ciklo vertinimą,
- k) imtis priemonių, kad būtų apribotas statybos produktų ir medžiagų perteklius; jos galėtų apimti paskatas ekonominės veiklos vykdytojams atsiimti tokį perteklių,

¹⁶ Su paskutiniais pakeitimais.

- l) patvirtinti nuostatas, kuriomis būtų skatinama tvarkyti dokumentus (pavyzdžiui, statybos darbų lygiu vedamą žurnalą, į kurį įtraukiami produktai, arba medžiagų pasą, arba prieš griovimą atliekamą auditą), kuriuose būtų išvardyti visi statybos darbuose naudojami statybos produktai ir medžiagos, kad būtų galima atsekti chemines medžiagas ar medžiagas ir padidinti bendras žinias apie statybos produkto ir statinio sudėtį; šis duomenų rinkimas yra ypač svarbus siekiant sukurti skaitmenines priemones, pavyzdžiui, Statinio informacinį modeliavimą (SIM)¹⁷, užtikrinti tvarų ilgalaikį pastatų valdymą ir perdirbimą,
 - m) patvirtinti nuostatas, kuriomis būtų skatinama imtis alternatyvių gamyklos gamybos kontrolės priemonių, taikomų pakartotinai panaudotiems statybos produktams, taip pat atsižvelgiant į principą „visų pirma galvokime apie mažuosius“;
17. PRIPAŽIŠTA valstybių narių vykdomą darbą rengiant bandomuosius projektus ir PRAŠO Komisijos išnagrinėti galimybes padidinti veiksmingų projektų ir jų įgyvendinamumo mastą atsižvelgiant į įvairių valstybių narių ypatumus;
18. PRAŠO valstybių narių toliau dėti pastangas, kad būtų parengtos ir stiprinamos jų nacionalinės veiksmų gairės ir strategijos, susijusios su žiedine ekonomika statybos sektoriuje, atsižvelgiant į tvarių statybų ar pastatų žiedinės ekonomikos sistemų nacionalines vertinimo sistemas, kai taikytina, arba atitinkamas technines specifikacijas, taikomas Europos Sąjungos vidaus rinkoje, jei tokių yra;
19. PRIMENA geresnio reglamentavimo principų svarbą, nes jie yra būtina sąlyga siekiant sukurti perspektyvią ir įrodymais grindžiamą reglamentavimo aplinką. Šiuo atžvilgiu PABRĖŽIA ypač svarbų valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų vaidmenį parengiamajame galimos SPR peržiūros etape. RAGINA Komisiją didinti Europos produktus reglamentuojančių teisės aktų nuoseklumą.

¹⁷ Skaitmeninis pastato ar sukurto aplinkos fizinių, funkcinių ir kitų charakteristikų išdėstymas.